

ΧΝΣ/12/97

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

Στη μνήμη Ν. Καζαντζάκη

Γράφει ο

ΝΙΚΟΣ Ι. ΚΩΣΤΑΡΑΣ

Με την ευκαιρία της τιμητικής εκδηλώσεως για τα 40 χρόνια από το θάνατο (26/10/1957) του Νίκου Καζαντζάκη από την Ένωση Κρητών Βορείων Προαστείων Αττικής "Κρηταγενής Ζευς" και του "Αθμόνιου Θεάτρου", με ομιλητή τον καθηγητή Πανεπιστημίου κ. Κάρολο Μητσάκη, στην αίθουσα του Αμαλιείου Ιδρύματος, δεν έχω παρά να εκφράσω τα συγχαρητήριά μου. Γιατί τέτοιες ποιοτικές εκδηλώσεις ανεβάζουν την πολιτιστική στάθμη της κοινωνίας μας και φωτίζουν και τη θετική της πλευρά, που διαφέρει για αναβάθμιση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Είναι χρέος μας να τιμούμε και να προβάλλουμε τα μεγάλα αναστήματα, να γνωρίσουν και τα παιδιά μας τους πνευματοφόρους ανθρώπους, τους δρομοδείχτες της ζωής, καθότι οι μεγάλοι αποσπών μεγάλα κομμάτια από την αιωνιότητα και τα μεταμορφώνουν σε κορυφαίες στιγμές.

Ο Ν. Καζαντζάκης, ήταν ένα σύμβολο της μεγαλοσύνης του ανθρώπου και ο καθρέφτης όχι μιας, αλλά πολλών εποχών. Τα μηνύματά του έχει ανάγκη η σημερινή νεολαία για να θραφεί από το λιονταρίσιο μυαλό του Καζαντζάκη. Ν' ακούσουν οι νέοι ότι ο **Ανήφορος** είναι ο σωστός δρόμος της ζωής. "Ο ανήφορος προς τη σύνθεση, προς τη ζωή, προς την αθανασία και ο κατήφορος, προς την αποσύνθεση, προς την ύλη, προς το θάνατο".

Δίνει μαθήματα για το ανέβασμα των νέων. "Μάθε να σπας τα σύνορα του ανθρώπου" προτρέπει. "Χαρά στο νέο που θαρρεί πως έχει χρέος να ξαναδημιουργήσει τον κόσμο να τον κάμει πιο σύμφωνο με την αρετή και τη δικαιοσύνη, πιο σύμφωνο με την καρδιά του"...

- "Να 'σαι ανήσυχος, αφχαρίστητος, απροσαρμοστος πάντα. Όταν μια συνήθεια καταντήσει βολική, να τη συντρίβεις".

- "Η μεγαλύτερη αμαρτία είναι η εφχαρίστηση".

- "Γυμνάζε την καρδιά σου να κυβερνάει όσο μπορεί πιο απλόχερα παλαιίστρα".

- Ν' αγαπάς την ευθύνη. Να λες: Εγώ, εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω της γης. Αν δε σωθεί, εγώ φταίω".

- "Χρέος έχεις και μπορείς στο δικό σου τον τομέα να γίνεις ήρωας, ξετυλίγοντας τον τρισυπόστατο αγώνα πόνο - χαρά - ελπίδα".

- "Αγάπα τον κίνδυνο. Τί είναι το πιο δύσκολο; Αυτό θέλω! Ποιό δρόμο να πάρεις; Τον πιο κακοτράχαλο ανήφορο. Αυτόν παίρνω κι εγώ, ακλούθα μου!"

Μάλιστα, τον κακοτράχαλο ανήφορο να τραβήξουν οι νέοι μας κι όχι να θέλουν το βόλεμα, την καλοπέραση και να ικετεύουν στην πρώτη δυσκολία, σε κάθε εμπόδιο που συναντάνε στη ζωή και να τους κυριεύει ο φόβος.

- Όταν φοβάσαι, ο φόβος διακλαδώνεται σε αναρίθμητες γενεές και εξευτελίζεις αναρίθμητες ψυχές μπροστά και πίσω σου. Όταν υψώνεσαι σε μια γενναία πράξη, η ράτσα σου ολόκαιρη υψώνεται και αντρείβει".

- Έχεις ευθύνη. Δεν κυβερνάς πια μονάχα τη μικρή ασήμαντη ύπαρξή σου. Είσαι μια ζαριά, όπου για μια στιγμή παίζεται η μοίρα του σογιού σου".

- "Η ελληνική φυλή ήταν πάντα, είναι ακόμα, η φυλή που έχει το επικίνδυνο μέγα προνόμιο να κάνει θάματα.

Όπως όλες οι δυνατές, μεγάλης αντοχής, φυλές κι η ελληνική μπορεί να φτάσει στον πάτο του γκρεμού κι ακριβώς εκεί, στην πιο κρίσιμη στιγμή, όπου οι αδύνατες ράτσες γκρεμίζονται, αυτή δημιουργεί θάμα. Επιστρατεύει όλες της τις αρετές και πετιέται μονομιάς, χωρίς διάμεσους σταθμούς, στην κορυφή της λύτρωσης.

Το απότομο τούτο, απρόβλεπτο από το λογισμό, ανατίναγμα προς τ' άνω, ονομάζεται θάμα. Ολη μας η Ιστορία, δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένα βίαιο επικίνδυνο δρασκέλισμα από το χαμό στη σωτηρία".

Αυτά τονίζει για την ελληνική φυλή και την Ιστορία ο Ν. Καζαντζάκης. Και κλείνω με τη θρησκευτικότητα του Καζαντζάκη. Ο Ν. Καζαντζάκης έγινε σημείο αντιλεγόμενο. Είναι τυπικά άθεος, αλλά δεν είναι άθεος. Είναι θρησκευτής του Θεού. Αναζητούσε σ' όλη του τη ζωή το Θεό. Είναι "ένθεος" κατά τον πρωτοπρεσβύτερο Γ. Πυρουνάκη. Και στην "Αναφορά στον Γκρέκο" διαλογίζεται:

- Είπα στη μυγαλιά: "Αδελφή, μίλησέ μου για το Θεό. Κι η μυγαλιά άνθισε".

Ο Καζαντζάκης αγάπησε ισοδύναμα τη ζωή, τον άνθρωπο και το Θεό κι αρνήθηκε να ενταχθεί στο εφήμερο.

Χάραξε συνειδητά μια μοναχική πορεία δημιουργίας και μεγαλοσύνης.

Ας μάθουμε να τιμούμε τους μεγάλους και μην τους απομυθοποιούμε, προβάλλοντας τα αρνητικά τους στοιχεία μόνο. Είναι το εθνικό κεφάλαιο της μεγάλης κληρονομιάς μας.

Αυτά τα λίγα στη μνήμη του μεγάλου Ν. Καζαντζάκη για τη σύγχρονη γενιά, που χρειάζεται τον αστερισμό της δημιουργίας για να έχει συνέχεια αυτός ο βαθύριζος τόπος.